

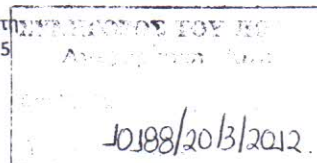
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ &
ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αθήνα 23/1/2012

Αρ. Πρωτ.: ΔΥΓ2/ Γ.Π. 9206
Σχετ. 137961/11

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33
Τηλέφωνο : 210 5243609
Fax : 210 5236046

ΠΡΟΣ : Συνήγορο του Πολίτη
Χατζηγιάννη Μέξη 5
11528
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε έγγραφό σας

- Σχετ:** α) Η Υ2/2600/2001 (ΦΕΚ 892B/11-7-2001) ΚΥΑ σχετικά με την «ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης» όπως τροποποιήθηκε με την ΔΥΓ2/Γ.Π.οικ.38295/22.3.07 ΚΥΑ (ΦΕΚ 630/Β/26.4.2007)
β) Η υπ' αριθμ. ΔΥΓ2/οικ. 111540/10.9.2010 εγκύκλιος της Υπηρεσίας μας «Παρακολούθηση της ποιότητας του πόσιμου ύδατος, λειτουργίας συστημάτων ύδρευσης και λήψη μέτρων για την προστασία της Δημόσιας Υγείας»
γ) Η ΔΥΓ2/οικ.64370/7.6.2011 εγκύκλιος της Υπηρεσίας μας
δ) Το με α.π. 140025/34269/2011/6.12.2011 έγγραφό σας με θέμα: «Προστασία Δημόσιας Υγείας και λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης στην ευρύτερη περιοχή του Ασωπού ποταμού»
ε) Το με α.π. 20553/09/2.4/17.1.2012 έγγραφό σας με θέμα: «Λήψη μέτρων σχετικά με την ποιότητα του πόσιμου νερού του Δήμου Μεσσηπίων»

Σε απάντηση των ανωτέρω (δ) κι (ε) σχετ. εγγράφων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η ισχύουσα εθνική νομοθεσία (σχετ.α) για την ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης εξεδόθη σε πλήρη εναρμόνιση με την κοινοτική οδηγία 98/83ΕΚ, στην οποία ορίζονται ανώτατες παραμετρικές τιμές, μεταξύ των οποίων και αυτή του **συνολικού χρωμίου ως 0,05 mg/l**. Η εν λόγω τιμή **ταυτίζεται** και με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την ποιότητα του πόσιμου νερού (Guidelines for drinking water quality).

Διευκρινίζεται ότι η ανωτέρω παραμετρική τιμή υιοθετήθηκε στην Οδηγία 98/83/ΕΚ σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) (Guidelines for drinking water quality), ο οποίος λαμβάνοντας υπόψη «ότι το εξασθενές χρώμιο έχει μεν χαρακτηριστεί καρκινογόνο κατά την **επιστηνή**, αλλά υπάρχουν τεχνικές δυσκολίες αναλυτικής μέτρησης του καθώς και μη επαρκή τοξικολογικά δεδομένα για τις επιπτώσεις του κατά την **κατάσταση**», δεν προτείνει σχετική τιμή αποκλειστικά για το εξασθενές χρώμιο. Επισημαίνεται ότι ακόμα και στην πλέον πρόσφατη έκδοση (4^η έκδοση, 2011) «Κατευθυντήριες Οδηγίες για την ποιότητα του πόσιμου νερού» του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας δεν προτείνεται όριο για το εξασθενές χρώμιο αλλά για το (συνολικό) χρώμιο.

Το Υπουργείο Υγείας με στόχο την πληρέστερη αντιμετώπιση του θέματος τόσο της ποιότητας του πόσιμου νερού στο Δήμο Οινοφύτων όσο και του θέματος της θέσπισης ορίου για το εξασθενές χρώμιο :

- 1 Από το 2007 προέβη σε άμεσες ενέργειες ενημέρωσης και αποστολής Οδηγιών προς τη Δ/ση Υγείας της Ν.Α. Βοιωτίας για τη διενέργεια υγειονομικών και δειγματοληπτικών ελέγχων και τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση της ποιότητας του πόσιμου νερού και της Δημόσιας Υγείας.
- 2 Εξέδωσε διευκρινιστική εγκύκλιο, σχετικά με την παρουσία εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό, στην οποία αναφέρεται ότι η παραμετρική τιμή του χρωμίου στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης ορίζεται στο όριο των 50μg/l για το **συνολικό χρώμιο**
- 3 Απέστειλε σχετικό ερώτημα (από το 2010) που αφορά α) στη δυνατότητα καθορισμού ορίου για το εξασθενές χρώμιο στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης και β) στον προσδιορισμό της παραμετρικής τιμής του εξασθενούς χρωμίου, προς γνωμοδότηση από το ανώτατο Υγειονομικό όργανο (Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας).
- 4 Ανέθεσε (μέσω του ΚΕΕΛΠΝΟ), στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών τη διενέργεια επιδημιολογικής μελέτης για τη διερεύνηση των τυχόν επιπτώσεων στην υγεία των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής Οινοφύτων από την κατανάλωση νερού.
- 5 Γενικότερα όμως το θέμα της ρύπανσης του Ασωπού από την ανεξέλεγκτη διάθεση σε αυτόν αποβλήτων βιομηχανιών είναι μακροχρόνιο και από τους αρμόδιους φορείς το πρόβλημα έχει εστιαστεί στη ρύπανση αυτή. Ειδικότερα, σύμφωνα με πόρισμα των Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης (ΓΕΕΔ Φ811/07/224/7.3.08 έγγραφο) και προκειμένου να γίνεται σωστά η διάθεση των υγρών αποβλήτων των βιομηχανιών της περιοχής θα πρέπει να εφαρμόζεται η ΚΥΑ 13588/2006 περί «επικινδύνων αποβλήτων» αρμοδιότητας ΥΠΕΚΑ. Η Υπηρεσία μας έστειλε σχετικές οδηγίες (Α.Π. ΔΥΓ2/34094/16.4.08 έγγραφο) για την εφαρμογή του πορίσματος στη Δ/ση Δημόσιας Υγείας της Νομαρχίας Βοιωτίας.
- 6 Σημειώνεται ότι σήμερα ο Δήμος Οινοφύτων υδροδοτείται από την ΕΥΔΑΠ.
- 7 Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνεχίζει να εκδηλώνει το ενδιαφέρον του για την περιοχή του Ασωπού, έχει συμμετάσχει σε συσκέψεις του ΥΠΕΚΑ (Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος) κατά τις οποίες έχει αναφέρει ότι πρωταρχικό στοιχείο για τη διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας και την επίλυση του προβλήματος αποτελεί:
 - η εξυγίανση των περιοχών από τη ρύπανση και
 - η άμεση και συστηματική λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων προστασίας των υδατικών πόρων,σε εφαρμογή της νομοθεσίας για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων (αρμοδιότητας ΥΠΕΚΑ), προκειμένου να αποφεύγονται οι επιπτώσεις της ρύπανσης στους υπόγειους υδροφορείς και να διαφυλάσσεται η ποιότητά τους.
- 8 Τον Ιανουάριο του 2011 η Υπηρεσία μας συνδιοργάνωσε από κοινού με το ΥΠΕΚΑ διεθνή συνδιάσκεψη, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα για την εξέταση όλων των πτυχών που

σχετίζονται με την παρουσία του εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό. Τα κύρια συμπεράσματα της συνδιάσκεψης παρουσιάστηκαν σε δελτίο τύπου που εξέδωσε το ΥΠΕΚΑ.

Μεταξύ άλλων στη συνδιάσκεψη παρουσιάστηκε έκθεση της Υπηρεσίας Περιβαλλοντικής Προστασίας (EPA) της Καλιφόρνιας η οποία προτείνει ως Στόχο για τη Δημόσια Υγεία (Public Health Goal) το όριο των 0.02 μg/l για το εξασθενές χρώμιο στο πόσιμο νερό. Στην συνδιάσκεψη αναγνωρίστηκε από όλους ότι ο στόχος αυτός των 0.02 μg/l σε καμία περίπτωση δεν μπορεί και δεν έχει νόημα να ταυτιστεί με το όριο στο πόσιμο νερό, το οποίο μπορεί, καθώς αναφέρεται σε επιτρεπόμενη και όχι διαχρονική συγκέντρωση, να είναι τάξεις μεγέθους μεγαλύτερο ενώ ταυτόχρονα παρέχει την απαιτούμενη ασφάλεια.

Ειδικότερα όσον αφορά στη θέσπιση στόχου δημόσιας υγείας για το εξασθενές χρώμιο από Υπηρεσία της Πολιτείας της Καλιφόρνιας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην επίσημη ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Δημόσιας Υγείας της Καλιφόρνια (California Department of Public Health <http://www.cdph.ca.gov>), τον Ιούλιο του 2011 το Γραφείο Εκτίμησης Κινδύνου Περιβαλλοντικής Υγιεινής (Office of Environmental Health Hazard Assessment, ΟΕΗΗΑ) της Καλιφόρνια, **μετά από μακροχρόνιες έρευνες 12 ετών**, θέσπισε ένα στόχο δημόσιας υγείας (public health goal, PHG) για το εξασθενές χρώμιο στα 0,02 μικρογραμμάρια ανά λίτρο (μg/L). Το όριο αυτό υπολογίζεται με βάση τη «μία στο εκατομμύριο» επικινδυνότητα, δηλαδή εάν ένα εκατομμύριο άνθρωποι πιουν επί 70 έτη πόσιμο νερό με αυτή τη συγκέντρωση σε εξασθενές χρώμιο, τότε αναμένεται να προκύψει μια επιπλέον περίπτωση καρκίνου σε αυτό τον πληθυσμό από έκθεση στο εξασθενές χρώμιο.

Λαμβάνοντας υπόψη τον στόχο αυτό, το Υπουργείο Δημόσιας Υγείας της Καλιφόρνιας μέσω συγκεκριμένης διαδικασίας, θα αξιολογήσει από οικονομική και τεχνική σκοπιμότητα τη δυνατότητα θέσπισης ορίου για το εξασθενές χρώμιο στο πόσιμο νερό. Το όριο αυτό θα πρέπει να βρίσκεται πλησιέστερα στο PHG όσον είναι οικονομικά και τεχνικά δυνατόν. Η διαδικασία συμπεριλαμβάνει αξιολόγηση της ικανότητας των εργαστηρίων να ανιχνεύουν και να αναλύουν τον ρυπαντή στο πόσιμο νερό, τον υπολογισμό του οικονομικού κόστους για την παρακολούθηση του ρυπαντή καθώς και τον υπολογισμό του κόστους για την τυχόν επεξεργασία που απαιτείται για την απομάκρυνση του ρυπαντή σε συνδυασμό με τα οφέλη που θα προκύψουν για τη δημόσια υγεία.

9 Η Υπηρεσία μας λαμβάνοντας υπόψη τις νεότερες εξελίξεις στους τομείς των διεθνών τοξικολογικών και εργαστηριακών ερευνών, εξέδωσε άμεσα εγκυκλίους για τη συστηματική καταγραφή των συγκεντρώσεων του εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό, για μια περίοδο ενός έτους σε επίπεδο χώρας, ώστε να γίνει

- εκτίμηση της παρουσίας και των επιπέδων εμφάνισης εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό **στις διάφορες περιοχές της Ελλάδας**
- διερεύνηση της μετατροπής άλλων μορφών χρωμίου σε εξασθενές μέσα στο δίκτυο

ύδρευσης

- διερεύνηση των δυνατοτήτων μείωσης του εξασθενούς χρωμίου στη βρύση του καταναλωτή μέσω επεξεργασίας του νερού

Η συλλογή και αξιολόγηση των δεδομένων βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι η θέσπιση νέων ποιοτικών ορίων σε εθνικό επίπεδο –πέραν των προβλεπομένων στην οδηγία 98/83ΕΚ- προϋποθέτει την ύπαρξη σειράς τεκμηριωμένων δεδομένων συσχέτισης του βαθμού επικινδυνότητας των ποιοτικών παραμέτρων σε συνάρτηση με την οδό έκθεσης (εισπνοή, κατάποση, επαγγελματική έκθεση, κλπ.), τη χρήση (άρδευση, ύδρευση, κλπ) και των επιπτώσεων στη Δημόσια Υγεία.

Από την αξιολόγηση των εν λόγω δεδομένων (αξιοπιστία, βαθμός συσχέτισης) και λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη τοξικολογικών δεδομένων σε διεθνές επίπεδο κατά την κατάποση -όπως αναφέρει ο Π.Ο.Υ.- θα προκύψει η αναγκαιότητα θέσπισης νέων παραμέτρων ή και νέων παραμετρικών τιμών.

Για τους ανωτέρω λόγους βρίσκεται σε εξέλιξη η ανωτέρω επιδημιολογική μελέτη για τη διερεύνηση των τυχόν επιπτώσεων στην υγεία των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής Οινοφύτων, που ανατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας (μέσω του ΚΕΕΛΠΝΟ), στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών .

Είναι προδήλως όμως γνωστό ότι πέραν των ανωτέρω οι **δράσεις πρώτης αλλά και ουσιαστικής προτεραιότητας** για την επίλυση του προβλήματος είναι η **λήψη μέτρων στην πηγή του προβλήματος**, ήτοι η ασφαλής **διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων** της περιοχής, με στόχο την εξάλειψη του κινδύνου μεταφοράς της ρύπανσης στους υπόγειους υδροφορείς και την προστασία του πόσιμου νερού και της Δημόσιας Υγείας γενικότερα.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε άλλη πληροφορία.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΝΤ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας και Κ.Α.
2. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
3. Γραφείο Γεν. Δ/ντριας Δημ. Υγείας και Ποιότητας Ζωής
4. Δ/νση ΥΓ2 (4)

